

Boekbespreking: Schatten, hoe doe je dat?

Voor je opschept, moet je de soep goed roeren. Voor een opschepper is het een hele kunst om de ballen goed te verdelen: elk kind houdt deksels goed in de gaten of het niet minder krijgt dan de anderen. Of de fijnproever van een eetlepel soep lebbert uit een ketel voor een heel weeshuis of uit een literpannetje soep dat uit die ketel is geschept – het zal hem worst wezen, als hij er maar zeker van is dat er ontzettend goed geroerd is. En daarna schept hij op. In waardering raakt de kwaliteit van de ballen maar al te gauw op de achtergrond ten opzichte van hun aantal: het oog wil ook wat, vooral véél. De kijkcijfers per bord soep scheppen een fictief breedbeeld van de hele soepketel.

Betrouwbaarheid, waar vind ik die? Het blijft een intrigerende vraag bij alle uitspraken en stellingen die een mens tegenkomt in zijn leven. Wat is waarheid? Hoe waar is iets? Kan dat eigenlijk wel: zeggen dat een uitspraak 95% waarheidsgehalte heeft, of wel 99%? Hoe vaker iemand tegen mij zegt: *ik weet 100% zeker dat .....* hoe meer ik twijfel. Misschien dat in publicaties over marktonderzoek daarom zo zelden over de marges en voorwaarden ervan wordt geschreven. Diep in ieder mens leeft het verlangen naar echtheid, naar zuiverheid, naar de zuivere schatter.

Jan Smit en Wim Kremers hebben een aardig boekje gemaakt dat als *zebra* hopelijk zijn weg zal vinden naar alle voederplaatsen en dreven in wiskundeland. Het leest af en toe als een boek, dat wil zeggen dat het prikkelt tot willen weten. Het gaat over veel meer dan soep met ballen. Een verslaggever van een popconcert schept op over het aantal bezoekers: wel 7000! Geen faculteiten, maar harde cijfers zullen er moeten komen om dat te ondersteunen. Uit de vuilnis worden toegangskaartjes gevist met de nummers 1270, 795, 1952, 3215, 4582, 1405 en 2963. Tja, wat doe je met zulke informatie? Zuiverheid is het onmisbare voertuig waarover drie schatters blijken te bezitten, spreiding is het pookje dat de winnaar moet opleveren in de race om nauwkeurigheid. Opiniepeilingen en kijkdichtheid leveren een prikkelend hoofdstuk op, in het volgende komen de roerselen der soep op des leerlings

bord. Dat vind ik nou het sterke van dit boekje: er wordt bij herhaling verwoord dat een steekproef in de praktijk heel moeilijk aselekt is te nemen. Het laatste hoofdstuk bespreekt hoe de omvang van een populatie is te schatten via een kenmerk. In rond Hollands: het aantal ballen op je bord geeft inzicht in het aantal ballen in de ketel (Wat vond jij ervan? – Geen ene bal. – Daarmee schep je wel duidelijkheid. – Inderdaad, heldere soep).

Een paar kritische opmerkingen: de stroomlijning van het verhaal had beter gekund, de indeling is nogal onoverzichtelijk. De stof is hier en daar aan de pittige kant. Maar dat moet mogen, het leven is meer dan ananaspapaja. Mijn advies: Kopen. Daarna Houden.

Anne Zijlstra

Titel: *Schatten, hoe doe je dat?*
Auteurs: Jan Smit en Wim Kremers
Uitg.: Epsilon
ISBN: 90-5041-055-3
Prijs: f 14,75

Bestelwijze Epsilon Zebra's

De Epsilon Zebra-boekjes worden uitgegeven in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren en zijn verkrijgbaar bij de boekhandel, winkelprijs f 14,75. Een los deel per giro bestellen bij Epsilon kost f 16,50 inclusief verzendkosten. Voor scholen is een jaarabonnement aantrekkelijk: zes exemplaren van vijf verschillende Zebra-boekjes kosten (inclusief vijf keer verzendkosten) f 400,-.

Leden van de NVvW kunnen zich ook individueel abonneren: de prijs voor een jaarabonnement van vijf delen per jaar is f 75,- inclusief verzendkosten.

Op bijeenkomsten van de NVvW zijn de boekjes voor leden te koop voor f 12,50 per deel.

De boekjes ontvangt u nadat u het genoemde bedrag over maakt heeft op postbanknummer 5660167 t.n.v. Epsilon Uitgaven te Utrecht onder vermelding van Zebra + nummer of titel.